

utorok-štvrtok

24.-26.10. 2024

“Venček alebo rakvičku?”

Festival o živote, smrti a starostlivosti o dušu

Divadlo * Prednáška * Workshop * Diskusia

www.vencekrakvicka.sk

utorok 24.10. o 18:00

Zahrajme sa slovom “na život a na smrť”

workshop

Stretnutie ľudí, ktorí sa chcú dobrovoľne rozprávať o témach, ktoré súvisia so smrťou - umieranie, posmrtný život, rituály, povery či dramaturgia vlastného pohrebu... Pravidlá sú jednoduché: ochota načúvať odpovediam a odpovedať na otázky druhých. K dispozícii budú viaceré kartové hry, ktoré uspokojia vašu zvedavosť. Workshop, vďaka ktorému sa o sebe zaručene dozviete niečo nové...

streda, 25.10. o 17:00

Láska, smrť a kanibalizmus // Festival "Venček alebo rakvičku?"

prednáška

Prednáška o hororovej gotike, krehkej smrteľnosti, dichotómii túžby a odporu, ale aj o tom, ako povaha jazyka, ktorým hovoríme, formuje naše vnímanie

Marianna Bachledová z Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UMB rozpráva o interpretácii románu **Bones and All** od **Camilly DeAngelis**.

streda, 25.10. o 19:00

Smrť – stálica nielen filozofického myslenia

diskusia

V rámci diskusie na šiestom ročníku festivalu “**Venček alebo rakvičku?**” nazrieme na fenomén smrti a umierania z perspektívy filozofie a antropológie. Kým v súčasnosti sa so smrťou a umieraním stretávame poväčšine v súvislosti s vojnami, násilím a zločinmi, ktoré sú tragédiou pre jednotlivcov aj celé ľudstvo, nemali by sme zabúdať ani na jej zastúpenie v každej kultúre. Moderátorka **Daniela Kováčová** z Katedry filozofie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici sa bude s hosťami **Mariánom Palenčárom**, filozofom a pedagógom a **Jánom Országhom**, indológom a klasickým filológom, rozprávať o tom, ako sa pohľad na smrť a umieranie premieňa a zároveň zotrváva v čase. Ako sa k smrti ako večnému problému ľudstva vzťahovala západná filozofia naprieč svojimi dejinami a v čom sa odlišuje od jej tematizovania v indickom myslení? Z čoho pramení strach zo smrti a čo znamená “zmieriť sa s ňou?” Čo nám môže do života priniesť premýšľanie o smrti vo filozofii, etike či antropológii a aké sú praktické dopady tohto uvažovania v oblastiach ako napr. paliatívna medicína či bioetika?

štvrtok, 26.10. o 20:00

Divadlo Pôtoň: Terra Apathy

Industriálne-eko oratórium.

Nový projekt čerpá z príbehu obce Horné Opatovce, ktorá po výstavbe hlinikárne v Žiari nad Hronom čelila ekologickej katastrofe a v roku 1969 bola uznesením vlády Československej socialistickej republiky zlikvidovaná a vymazaná z mapy.

Tvorcovia inscenácie **Terra Apathy** nadväzujú projektom na dramaturgickú líniu dokumentárneho divadla v ktorej sa venujú zabudnutým alebo tabuizovaným témam. Medzi významné projekty tejto línie patria: Terra Granus (2008) – likvidácia obce Mochovce kvôli výstavbe jadrovej elektrárne, Tajomstvo domu Skuteckých (2009) – história vily Dominika Skuteckého v Banskej Bystrici, Nežná (2009) – dvadsiate výročie Nežnej revolúcie, Psota (2012) – chudoba na Slovensku. Inscenáciám v línii dokumentárneho divadla predchádza výskum v daných lokalitách a tvorcovia po zdrojových materiáloch pátrajú v dostupných archívnych materiáloch. Dôležitou súčasťou výskumu je aj oral history s pamätníkmi udalostí, ktorí tvorcom poskytujú cenné a intímne výpovede.

Horné Opatovce boli jednou z najstarších obcí svätokrižskej kotliny. Prvá písomná zmienka sa viaže k založeniu kláštora v Hronskom Beňadiku. Terra Apathy (Zem Opáta) bola súčasťou majetku kláštora darovaného uhorským kráľom Belom I. a slúžila ako oblasť pre ťažbu dreva a lov. V roku 1950 sa začalo s výstavbou závodu obrovských rozmerov, v ktorom bola naplánovaná výroba hliníka – strategickej suroviny pre československý priemysel. Obec pre výstavbu závodu uvoľnila najúrodnejšiu pôdu zo svojho katastra. Od roku 1953, kedy bola spustená výroba, dopadalo na obec viac než 500 kilogramov koncentrovaných exhalátov ročne. Ako prvé zahynuli včely, neskôr ostatný hmyz. V roku 1954 sa z paše nevrátil hospodársky dobytok. Od roku 1955 vyschýnajú v obci všetky ovocné stromy a v horách nad obcou všetky ihličnaté stromy. Obyvatelia majú časté zlomeniny končatín, deťom vypadávajú zuby a vlasy, okná na domoch sú matné – všetko v dôsledku zvýšenej koncentrácie fluóru v ovzduší. Fluór spôsobuje rednutie kostí a ako jediný chemický prvok rozpúšťa sklo. Život v obci sa po roku 1953 radikálne zmenil. Na jednej strane stúpala životná úroveň jej obyvateľov, na strane druhej nebolo možné chovať žiadne dobytok, takmer nič dopestovať a dopady na zdravie obyvateľov boli katastrofálne. Zástupcovia obce sa sústavne sťažovali, ale žiadna štruktúra vtedajšej vládnej moci nevedela problém vyriešiť. V roku 1960 vláda ČSSR prijala uznesenie o likvidácii obce. K tej však došlo až v roku 1969 a aj po tomto roku zostali žiť v obci 3 rodiny, ktoré si nenašli náhradné ubytovanie alebo z Opatoviec odmietli odísť. Pre tvorivý tím je príbeh obce Horné Opatovce parafrázou našej civilizácie, ktorá sa za zvyšovaním svojho komfortu ženie cez likvidáciu svojho životného priestoru.

Námet: Michal Ditte

Libreto: Iveta Ditte Jurčová – Ela Lehotská

Dramaturgická spolupráca: Peter Pavlac, Michal Ditte

Hudba: Michal Paľko

Výtvarný koncept: Alex Zelina, Radovan Dranga, Katarína Čaková, Iveta Ditte Jurčová

Realizácia výtvarného konceptu: Alex Zelina, Radovan Dranga, Katarína Čaková

Pohybová spolupráca: Renáta Ptačin

Réžia: Iveta Ditte Jurčová

Účinkuje: Ela Lehotská